

ADVENTI JÁTSZÓHÁZ ÁCSON

A programra 2019. december 1-én, advent 1. vasárnapján került sor. Hagyományosan ezen a napon családi délutánt szervezünk, az ünnepvárás jegyében, azzal a szándékkal, hogy a családok: a gyermekek és szülei, nagyszülei közösen tölthessenek el egy ünnepi délutánt. Az idő eltöltése közös munkával válik teljessé. Gyülekezeti házunk építkezése miatt az alkalmat a Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtár nagytermében szerveztük meg.

Miután nem gyülekezeti helyiségünk adott otthont a programnak, valamint a művelődési házban 17 órától gyertyagyújtó alkalom is volt, a gyülekezet körén kívülről is érkeztek résztvevők. Ez jó alkalom volt arra, hogy „nyissunk” a város lakói felé, illetve ők is „belépjenek” gyülekezeti közösségünk programjába.

A program lebonyolítását Landeszt Istvánné virágoltos és társai végezték: az adventi koszorúhoz és egyéb díszekhez (angyalok, gyertyatartók, ajtódíszek) ők biztosították az alapanyagokat. Ugyancsak az ő irányításukkal és segítségükkel készültek az alkotások, öt nagyobb asztal körül, elkülönítve az egyes tárgyak alkotóinak csoportjait. Külön kis szigetet alkotott Tóthné Zsuzsa és Somogyiné Lentulai Eszter foglalkozása is. Segítséget gyülekezetünk kreatív tagjai, pedagógusok adtak.

A gyermekek mellett a szülők is aktívan részt vettek az egyes alkotások elkészítésében.

A gyülekezet asszonyai vállalták a tea, zsíroskenyér elkészítését, valamint az összeadott sütemények feltálalását.

Az alkalmat 17 órakor belesatlakoztattuk a városi gyertyagyújtási ünnepségbe, amin a résztvevőinkkel együtt

ott voltunk, majd a művelődési ház udvarából néhányan bejöttek és csatlakoztak a kézműves programba.

Az alkalom az EFOP-1.3.7-17-2017-00283. sz. „Hittel Ácsért” program keretében került megvalósításra.

AZ ANYAKÖNYBEN OLVASTUK

Ács: megkeresztelték: Bédi Jánost, Bédi Grétát

eltemették: Paksi Lajosné

Dad: A keresztség sákramentumában részesült: Cseh Márk

Kömlöd: Baudentisztl János, Palakovics József

REFORMÁTUS BÁL NAGYIGMÁNDON

Ismét itt a bális szezon, s a nagyigmándi reformátusok is megtartották, immár 11. alkalommal, a már

rendhagyóvá vált református bált.

Szokás szerint január utolsó szombat estjén gyülekeztünk össze a „Magos” Művelődési Házban, mely ez

évben is otthont adott rendezvényünknek.

A kezdő műsort 11. alkalommal is a Református Kórus kezdte, akik vidám népdalokkal és énekekkel melegítették be a hangulatot. A kórust a Zúgó Néptáncgyűttes négy tagja folytatta, akik már a táncos mulatság felé vezették a hangulatot. A bálit zenét ez évben is a Party Pop Band szolgáltatta, akik egyaránt megtalálták a fiatalok és idősebbek kedvére való számokat.

A bál idén is jótékonyági céllal került megrendezésre, a bevétel összege a volt református iskola felújítását, és közösségi házzá alakítását fogja szolgálni. Ez úton is szeretnénk köszönetet mondani minden segítőknek, és támogatóknak, hogy ismét egy jó hangulatú és eredményes rendezvény állhat mögöttünk.

Újságunkat – hirdetőinknek és alapítványunk támogatóinak köszönhetően – ingyenesen juttatjuk el olvasóinkhoz!

Hét Határ Református hitéleti lap. Megjelenik minden hónap első vasárnapján Ács, Ászár, Bana, Bábolna Bokod, Csép, Császár, Dad, Ete, Kisigmánd, Kisbér, Kömlöd, Környe, Környebánya, Nagyigmánd, Oroszlány, Réde, Vérteskethely, Szákszend, Tárkány reformátusai közt

Kiadó: „Közlebb Egymáshoz” Alapítvány 2941 Ács, Fő u. 71. Felelős kiadó: **Gerecsei Zsolt** elnök

Szerkesztőség: 2853 Kömlöd, Perczel u. 26. tel.: 06-34/578-503 fax.: 06-34/470-543 email: hethatarlap@gmail.com

Felelős szerkesztő: **Bogáth István** Nyomtatás: MONTÁZS Press Kft. Oroszlány tel.: 20/454-35-41 Molnár Ferenc ügyvezető

Internet elérhetőség: www.hethatar.refdunantul.hu

ISSN 1417 - 7641

Református hitéleti lap

XXIV. évfolyam 2. szám

2020. február

TÖRTÉNELMI ESEMÉNY KÖMLÖDÖN

A 2020-as imahetet januárban a Krisztus hívők egységéért tartottuk. Nem egyházak és végképp nem dogmák, tanítások félretételéről szól ez a hét, hanem a hívő egyénről. Arról az irgalom- és szeretetgyakorlásról, hogy a katolikus és protestáns felekezetű hívők le tudjanak ülni egy közösségként dicsérni, tisztelni Istent és együtt imádkozni a Krisztus hívők lelki egységéért.

Kömlődön a római katolikus és a református felekezetek vannak jelen. A kömlödi református templomot mindenki ismeri, a falu közepén helyezkedik el, nagysága hirdeti, hogy a falu református örökséggel rendelkezik. A katolikus kápolna nem messze helyezkedik el a református templomtól, ha nem néz körül az ember, akkor észre sem veszi, megbújik a házak között. Nincs tornya, sem haranglábja, kereszt sincs a tetején, csak egy feszület jelzi az épület elején, hogy a katolikus kápolnát találta meg az ember.

Látszólag óriási különbség van a két felekezet között, mégis a valóságban ez a két közösség méretileg nem sokban

tér el egymástól. Két kis gyülekezet, akik egy faluban élnek, egy azon úton járnak: a Krisztusnak útján, de még sem ismerik egymás közösségét.

Tavaly került sor először ökumenikus alkalomra Kömlődön, amikor mi reformátusok láttuk vendégül a katolikus testvéreket az imahétben. Katolikus testvéreink már többször megfordultak templomunkban, olyan azonban még nem történt, hogy minket reformátusokat hívtak istentiszteleti közösségre a katolikus kápolnába. A 2020-as imahétben erre is sor került, amely nekünk kömlödi Krisztus hívőknek egy fontos mérföldkő. Bár a kápolna hideg volt, mégis áldott alkalmon lehettünk együtt.

Jó volt megélni, az ökumené lényegét: egy hajóban evezünk.

PRESBITERI KONFERENCIA

A Tatai Református Egyházmegye 2020. február 15-én 9.00 órától a komáromi református templomban „honnan - hová?” számvetés és előretételezés c. tart presbiteri konferenciát.

100 ÉVE TÖRTÉNT

Az első világháborút lezárni hivatott párizsi békekonferencia 1919. január 18-án nyílt meg, de az azon részt vevő harminckét állam közül csak négynek volt döntő szava: az Egyesült Államoknak, Nagy-Britanniának, Olaszországnak és legfőképpen a házigazda Franciaországnak.

Amikor a győztes nagyhatalmak és területrelé szövettségeik által már (lényegét tekintve) minden elvégeztették, akkor végül, 1919. december 1-jén meghívták, a megcsonkított, megaláztott, a kommunista diktatúra és a román megszállók által kivézetett Magyarország képviselőit a párizsi békekonferenciára. De nem azért, hogy tárgyaljanak velük a békefeltételekről, az új határokról, hanem hogy azokat, diktatorként közöljék. Ez történt száz éve, 1920. január 15-én, midőn az

öntött nagy eszméje, amely szerint az embereknek egyetlen kapcsolata, az államok lakosságának egyetlen része sem helyezhető akarata, megkérdése nélkül, mint valami marhanyáj, egy idegen állam fennhatósága alá.” Kijelentette, hogy a magyar kormány előre aláveti magát e népszavazás eredményének, bármi legyen is az. Erre nem került sor, csak egy esetben Sopron és környékén 1921-ben.

(Diktátum és védőbeszéd. Trianon 100. VERITAS. Fagyas Sándor. MH. 2020. 01.15 <https://www.magyarhirlap.hu/tudomany/20200114-diktatum-es-vedobeszed>)

Nagy vonalakban tekintsük át mi történt Magyarországon?

1919 augusztus elsején, megbukott a kommün. Vezetői a népbiztosok, Ausztriába menekültek. Néhány nap

Apponyi Albert, Teleki Pál és Bethlen István grófok vezette magyar békedelegáció a francia külügyminisztériumba érkezett. Másnap, január 16-án délután Apponyi gróf szóban összefoglalhatta a – szakmailag magas szinten megalapozott – magyar álláspontot az öt főhatalom képviselői, köztük Clemenceau, Lloyd George és Francesco Nitti, az új olasz miniszterelnök előtt. A

kiváló szónokként ismert veterán magyar politikus kifejezte megütközését a békefeltételek „mérhetetlen szigorúsága” felett, hiszen a Németországgal, Ausztriával és Bulgáriával már megkötött béke közül egyik sem tartalmazott a nemzet életére lényeges oly területi változtatásokat, mint azok, amelyeket a magyarokkal elfogadtatni akarnak: hogy „Magyarország elveszítse területének kétharmad és népességének majdnem kétharmad részét, és hogy a megmaradt Magyarországtól a gazdasági fejlődés majdnem összes feltételei megvonassanak”. Konkrét tényekkel, adatokkal alátámasztott részletes okfejtése végén azt követelte, hogy a nemzetiségi elv érvényesítése jegyében, tartanak népszavazást hazánk elszakítani akart részeire vonatkozólag. „Amidőn ezt követeljük, hivatkozunk Wilson elnök úr által oly kiválóan szavakba

múlva a román királyi hadsereg bevonult Budapestre és megszállta Észak-Dunántúlt. József főherceg átvette az állami főhatalmat és megbízta a legitimista Friedrich Istvánt, a miniszterelnöki teendőket ellátásával. Szegeden alakult meg a Nemzeti Hadsereg, amelynek parancsnokává Horthy Miklós ellentengernagyot nevezte ki. (A „fehér különítmények”, még a kommün idején jöttek létre, tevékenységük annak bukása után erősödött fel olyannyira, hogy az Antant békekonferencia, missziót küldött hazánkba. Megállapításuk szerint az atrocitásokat nem a Nemzeti Hadsereg követte el.) Miután a román hadsereg elhagyta Budapestet, Horthy 1919 november 16-án a Nemzeti Hadsereg élén, bevonult Budapestre. Főhadiszállása a Gellért Szállóban volt. (Trianon Múzeum Várpalota)

A történelmi Komárom vármegye há-

rom járását, a Duna bal partján a megyeszékhellyel együtt, a csehszlovák katonaság szállta meg, csak a Tatai és a Gesztesi járások maradtak magyar fennhatóság alatt.

A kormány Perczel Móricot Komárom város főispánjává és kormánybiztosává, (1919. szept. 18) nevezte ki. Ő fogadta (1920. jan. 5-n) a párizsi békeszerződésre utazó békedelegációt, (Dél-) Komárom zászló-díszbe öltözött pályaudvarán, ahol a vonatot, nagy tömeg várta. Perczel kormánybiztos üdvözölte a delegációt, Apponyi Albert gróf rövid beszédben válaszolt. (Észak-Komáromból is sokan részt vettek a küldöttség fogadásán, abban bízva, hogy sorsuk jobbra fordul.) A delegáció vonatát Magyarországon minden közbeeső állomáson lelkes tömeg fogadta és üdvözölte.

Prohászka Ottokár római katolikus székesfehérvári megyei püspök 1920. január 16-án Magyarország megcsonkításának hírére, gyásznapot rendelt el.

A nemzetgyűlési választásokat 1920. január 24-én tartották, ahol a Nagyigmándi választókerületben Sziij Bálint, a Komáromi választókerületben báró Korányi Frigyes és a Tatai választókerületben Hauzer István szerzett mandátumot. Mindhárom képviselő a Kisgazdapárt színeiben indult. (Komáromi Lapok 1920. 1-4 sz.)

Bokodon a képviselő testület 1919 őszén visszahelyezte és megerősített funkciójában Varga András községi bírót és Pataky Pál jegyzőt.

Még 1919 augusztus 30-án jelentkezett Jászberényből egy Patay Imre nevű személy, aki jegyző szeretet volna lenni. Az előjáróság a kérését elutasította, mivel ragaszkodott a korábbi jegyzőhöz. Úgy fogalmaztak a jegyzőkönyvben, hogy Pataky Pál jegyző, nem mondott le, rendszeresen dolgozik, közmegebecsülés övezi. (Ő volt Barsiné Pataky Etelka a későbbi országgyűlési képviselő, nagykövet nagyapja.)

(MNL KEM V/12 Bokod községi iratok)

Szűcs János

ÁCSON A TEMPLOM DOMBON

„Szabjunk-varrjunk!”

„Öregek karácsonya”

Ügyes kezű asszonyok gyülekeztek 2019. november 9-én az ácsi parókián. Találkozzuk célja egy kellemes délután eltöltése volt, amikor nem csak találkozhattak egymással, hanem alkothattak is. A kézimunka kör várta mindazokat, akik ügyesen bánnak tűvel-cérnával, (és „bírnák cérnával”), hogy megmutassák egymásnak munkáikat,

Közhely, hogy elidegenedő társadalomban élünk, sokan vannak, akik koruk, betegségük, gyengeségük miatt szinte a társadalom peremére szorulnak. Ácson is sok olyan idős, beteg gyülekezeti tagot ismerünk, aki már nem tud rendszeresen részt venni az istentiszteleten vagy bármilyen más rendezvényen. Az ünnepek időszakában még nagyobb

egy-egy fogást megtanítsanak, ellessenek egymástól. Hamar megtelt a parókia két helyisége, és megteltek az asztalok is anyagokkal, kiszabott, beszegett darabokkal, varrniival. Az adventi idő beköszöntére készülve kis összevarrt, kitömött, dugó-lábra állított fenyőfák készültek, valamint szép kis csengettyük. De könyvjelzőt is hímezték, vagy éppen bevásárló szatyrot láttak el mintákkal. Ez utóbbi a környezettudatos élet jegyében, a műanyag szatyrokat hivatott kiváltani. Ugyancsak a műanyag zacskókat helyettesíthetjük azokkal a tüll-anyagból készült zacskikkal, amelyekben péksüteményt, zöldséget vásárolhatunk. A késő őszi, téli délutánok, esték régi emlékei is felelevenedtek, amikor a kézimunkázás nemcsak munka, de szórakozás, kapcsolódás, és nem egyszer valósi közösségi élmény volt.

Örülünk annak, hogy mindig vannak olyanok, akik egy-egy ilyen gyülekezeti alkalom keretében csatlakoznak a közösséghez, minőségi és áldott időt találva a maguk számára. A programmal az EFOP-1.3.7-17-2017-00283 számú, „Hittel Ácsért” pályázat keretében a közösségépítés volt a célunk.

teher a magány, a bezártság. Ezért kerestük meg egy meghívóval idős testvéreinket, és vártuk őket azon az adventi délutánon, amikor ők kerültek a gyülekezet figyelmének középpontjába. Gyülekezeti házuk felújításának utolsó munkái még tartottak, ezért december 15-én, advent 3. vasárnapján a Piskóta Kávéház és Étteremben tartottuk az „Öregek karácsonyát”. Autókkal szállították azokat, akiknek a mozgás nehezére esik. A rendhagyó helyszínen is áhítatos örömmel figyeltünk az ígére („Láttuk az ő csillagát...”), amely elmondta, hogy ebben benne van múlt, jelen és jövő, bár „nyelvtanilag” mintha csak visszafelé fordítana ez a mondat. És bizony idősen is szükségünk van arra, hogy ne csak emlékezünk, hanem azzal a hittapasztalattal, amit évtizedeken át éltünk, kitartóak és boldogok legyünk a mában, és bátran forduljunk a jövő felé. Megható élmény volt az étteremben úrvacsorai közösséget megélni. Ezt követően városunk polgármestere, gyülekezetünk főgondnoka, dr. Szentirmai István köszöntötte az gyülekezetet. A közös vacsora, beszélgetés, találkozás élménye sokakat töltött el örömmel. Kézimunka körünk kis ajándékkal kedveskedett a megjelenteknek, és egy ígés lapocskát, kará-

csonyi köszöntést is magukkal vihettek. A program az EFOP-1.3.7-17-2017-00283 „Hittel Ácsért” program keretében került megrendezésre.

„A mi atyáink ezen a hegyen imádkoztak...”

2019. december 31-én ez a Ján. 4,20-ból való ige szólította meg az ácsi gyülekezetet- mégpedig különleges körülmények között! Ekkor tartottuk első gyülekezeti alkalmunkat a felújított volt iskolában, amit mostantól gyülekezeti házként használhatunk majd. A 2019. évet az építkezés kísérte végig, olykor a templomudvar is annyira igénybe véve, hogy csak a parókai felől, a „kislajtón”, a torony alatt tudtunk bejutni a templomba is. De megérte a türelem! Amikor december közepén elkészült a templom és volt iskola közös udvarának tereprendezése, ámulva jöttünk a templomba, és felfokozódott az vágy is: mikor mehetünk be az iskolába? December 20-ra levonultak a munkások, és mivel ki is takarítottak maguk után, elhatároztuk, hogy az év utolsó istentiszteletét a gyönyörűen megújult épületben tartjuk. Még sok apróság szükséges ahhoz, hogy otthonos legyen az épület (függönyök, fogasok, stb.), de istentiszteletre már alkalmas. Karácsony után lelkesen hordtuk vissza a székeket, úrasztalát, harmóniumot, és december 31-én ide vártuk a gyülekezetet. Az ige kicsit a „hely szellemében” szólt, megemlítve, hogy ez a „templomdomb” a mi szimbolikus és önazonosságunkat jelentő helyszín. Itt a templom-parókia-iskola zárt, de mindenki előtt nyitott egysége most állt helyre igazán, hiszen a sokáig állami tulajdonban lévő volt református iskola már nemcsak tulajdonjogilag tért vissza a „templomdombra”, hanem funkciójában, lelkületében, küldetésében is. Ráadásul szépen megújulva. Azért adtunk hálát, hogy az építkezés, bár fontos volt, de nem nőtt az imádság fölé, és a legfontosabb az elmúlt évben is, mint akár régen, az atyák idejében, az volt, hogy imádkoztunk, istentiszteletet végeztünk, dicsértük az Urat. A boldogan használatba vett épület berendezése, csinosítása a közeljövő feladata lesz.

Gerecsei Zsolt

A FARSANGI IDŐSZAK

A farsangi időszak évente vizsdatérő esemény a kalendáriumban. A karácsonyi, újévi örömökben feltöltöztetett lélek a téli pihenés során mentesül a mezei munkák jelentős részétől, ezért alkalom nyílik a különféle mulatságok, felvonulások, bálók szervezésére. Ezek a hetek egyúttal átvezetnek a következő egyházi eseményt, a húsvétot megelőző nagybőjti elcsendesedés folyamatába is. Dátummal is kifejezve ezt az időszakot: a karácsonyi ünnepekört lezáró vízkereszt (január 6.) napja után egészen húshagyókeddig tart, a másnapi hamvazó szerdával már a nagybőjt veszi kezdetét.

Exkurzus: tavaszi ünnepeink jelentős része úgynevezett mozgó ünnep. Ez a kifejezés azt jelenti, hogy az itteni jeles napok sosem esnek ugyanazon dátumra az egymást követő években. Amikor a mozgó ünnepek meghatározásához fogunk, először a húsvét vasárnapot kell pontosan megjelölnünk. A Níceai zsinat, melynek irányítást azóta is követjük, Kr.u. 325-ben a következőképpen tette ezt: húsvétvasárnap a tavaszi nap-éj egyenlőséget követő első holdtölte utáni első vasárnap. E mondat három információt tartalmaz, amelyből csak a legelső, a tavaszi nap-éj egyenlőség dátuma fix: március 21. A holdtölte bizonytalanságát okozza, hogy amíg a hol 28 naponként töltődik fel ismét (vagyis egy holdciklus, azaz egy holdhónap ennyi idő alatt zárul le és indul újra), addig a mi naptárunk többnyire 30 és 31 napos hónapokat használ, ezt a soron következő vasárnap ilyen jellegű bizonytalansága szintén megbolygatja. Ennek értelmében az első húsvét vasárnap dátuma március 22-e lehet, az utolsó pedig április 27. Amikor megállapítottuk, hogy az adott évben mikor lesz húsvét vasárnap, hozzá mérten tudjuk a többi mozgó ünnepnapot is számítani. A nagybőjt kezdete előtte 40 nappal található, és így más a farsangi időszak végét is megkaptuk. Ugyanakkor az utána lévő negyvenedik nap áldozócsütörtök, vagyis mennybe-menetel napja, ezután tíz nappal, tehát húsvét után 50 nappal pedig pünkösdre kerül sor.

A farsang szó eredetét a nyelvészek számos jelentésre vezetnek vissza, mégis a legvalószínűbbnek az a német eredetű kifejezés tűnik, amelynek magyar fordítása nagyjából a „bőjti koc-

ma” kifejezéssel adható vissza. A Magyar Néprajzi Lexikon 1283-ból már ismeri ezt a kifejezést, más oldalak későbbre, a 14. századra teszik a szó biztos jelentésének ismeretét. Jegyezzük meg, hogy míg a hozzánk közelebb található országok a mi „farsang” szavunkhoz hasonló kifejezéseket használnak erre az időszakra, addig a latin gyökerekkel rendelkező nyelvek a „karnevál” szó valamilyen megfelelőjével jelzik ezt az eseményt. E szó jelentése pedig a „húst eltávolítani” szóösszetételre vezethető vissza.

Már az Ókorban találkozunk olyan jelenségekkel, amelyek kísértetiesen felidézik a farsang hangulatát. Ez az időszak számos korabeli, elsősorban pogány népnél a tél vége, a tavasz kezdete, a termékenység beindulása miatt nagyon fontos és kultikus időszak volt. Ezt különféle maszkokba, díszes öltözetekbe bújva ünnepelték. Az ősi kelta „imbolc”, a germán „Freyja”, a szaturnalia ünnepek, vagy éppen a görög dionüszoszi és a római luperalia mind erről tanúskodnak. Ezek az ünnepek többnyire a torkosságáról, bujaságról, iszákosságról, erőszakosságról szóltak. Ezt a későbbiek során a keresztény egyház nem nézte jó szemmel (ördögtől valónak titulálta), de számos esetben a világi hatóságok is tiltották az ilyen stílusú ünnepeket. Ezért ezek az ünnepek kiszorultak, majd csak a reneszánsz idején tértek vissza ezekhez a jelenségekhez.

Az egyház az idők során rájött arra, hogy nem megszüntetni kell az ilyen ünnepeket, hanem egészen más tartalommal megtölteni. 1091-ben II. Orbán pápa hamvazó szerdát hivatalos ünnepnapra nevezte ki, így az ősi termékenységgrítusok beszorultak a húsvéti időszak elé. Így a sol invictus karácsonyi ünnepnapja (legyőzhetetlen nap) és a pogány szokások, valamint a kereszténység üzenete között határozott kapcsolat alakult ki. A karácsonyban és a húsvétban az emberek megismerhették Isten kegyelmét, a megváltást és a feltámadást is. Így az emberi öröm az erre adott választ fejezte ki. Farsangi szokásaink között tartjuk számon a különböző álarcos, jelmezes bálók, felvonulásokat. Érdekes, hogy az idők során a szokások alapvetően két csoportra különültek el. A gazdag társadalmi csoportok inkább a fényűző karneváli han-

gulatú bálók kedvelte, a szegényebbek megmaradtak a szolidabb mulatságoknál.

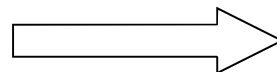
Mindkettő típusról gazdagon találunk leírásokat már Mátyás király korától kezdve. Az idők során a bálók specializálódtak, a céhek, szakmák, különféle társulatok mind megszervezték a maguk mulatságait. A társaságok nemeként, korcsoportonként különültek el. A fiatal fiúk erőpróbákkal, ugratásokkal mulattatták egymást. Leányok és fiúk közös játékaik sokszor zálogkiváltással, öleléssel, csókkal végződtek. Egyes vidékeken húshagyókedden a pártában maradt lányokat és agglegényeket kicsúfolták, a falun keresztülmenve kötélhez kötött tuskót húztak. Más szokás szerint egy, a farsangot jelképező szalmabábut elégettek tréfás siratás közben.

Az 1500-as évekből kapunk hírt a Cibere vajda és Konc király harcáról is. Ez a történet egy tréfás párviadalról szól, mely két ütközetből állt. Az első felvonást vízkeresztkor játszották, és Konc király és egyúttal a húsos ételek győzelmét jelentette, míg a másodikra húshagyó kedden került sor, Cibere vajda és a húsmentes ételek diadalát jelentette. Említsük itt meg, hogy ez és a hozzá hasonló jelenetek teremtették meg a magyar népi színpjátás alapjait.

Nem csak Magyarországon, hanem más népek kultúrájában is megfigyelhető az időszak utolsó hétvégéjéig közel eső napokon a jelmezes vonulás. Rióban, Velencében is például hasonlóképpen, mint Mohácscon. A mohácsi busójárás alkalmával farsangvasárnaphoz közeli napokon megtelik a város turistákkal, érdeklődőkkel. A jelmezes felvonulást egy nagy, szabadtéri tűzrakás körültáncolása követi. E máglyára két nappal később koporsót helyeznek, melynek elégetése a tél végét szimbolizálja.

A farsangi időszakhoz kötődően a magyar néprajz számos hagyományt ismer, melyek egy-egy adott vidékre voltak jellemzők. Ilyen hagyomány a dőre, melynek során beöltözött férfiak a házakba zenés kísérettel betérve felfordulást csinálnak, táncolnak és játékkal szórakoztatják a háziakat, akikről cserébe tojást, lisztet, szalonnát kapnak. Ide tartozik a bakkuszjárás is, mely felvidéki eredetű adománygyűjtés volt.

A FARSANGI IDŐSZAK

A bábészkodókat megcsipdes-ték, bekormozták, a falut a szereplők végigtáncolták. De ebbe a csoportba tartozik még a téltemetés, halottas játékok, rabvágás, betyárjáték, lakodalmas játék, asszonyfarsang, dúsgazdagolás, kakasütés, talajvasárnap, boricatánc, termékenységvarázslás, álbíróság, sardózás (vagy sardóvasárnap), gúnárnyakalás.

Említést érdemel elsősorban az utóbbi években népszerűsége szert tett torkos csütörtök (zabáló, tobzódó, zsíros vagy húsos csütörtök) elnevezésű jelenség. A magyarázatok megoszlanak e nap kapcsán. Az egyik tábor azt mondja, hogy a farsangi időszak maradárait, zsíros falatjait még el lehetett fogyasztani a bőjt életbe lépését követő napon. Mások azt mondják, hogy a

torkos csütörtök hamvazó szerda előtt foglal helyet. A mai vendéglátós gyakorlatban az előbbi nap kap nagy hangsúlyt, ilyenkor akciókkal, evésre való felhívással reklámozzák a ételeiket a fogadósok.

A farsangi ételek sora szinte kimeríthetetlen, tájegységenként, ízlésenként változik. Most talán az egyik legnépszerűbb étel, a farsangi fánk receptje álljon itt végszóként.

5 dkg élesztőt 0,5 liter langyos tejjel és két kiskanál cukorral felfuttatunk. Amíg a massa felfut, egy tálba átszitálunk 1 kg lisztet, hozzáteszünk 10 dkg langyos margarint, 5 dkg langyos zsírt, egy csipet sót, 5 tojássárgáját. A felfuttatott élesztőt mindehhez hozzáteesszük, majd 20 percig dagasztjuk. Nem szükséges nagy és erős mozdulatokkal, de a tészta felülete legyen fényes és ruganyos, és váljon el a táltól

Simon Norbert

ÚJRA EGYÜTT A FÉNYSUGÁR...

2020. január 12-én a szokott időben (minden vasárnap 15:30 – 16:30-ig), a szokott helyen (a gyülekezeti teremben) újra megkezdte próbáit, együttléteit a Fénysugár kórus. Igen, ezek nem pusztán próbák. Ha egy mondattal kellene jellemez-nem: hatalmas „buli” és sok-sok vidám közös munka, ami itt zajlik. Idén 5 éves a kórus. Sok tőzsgyökeres tag várta már izgatottan az újakezdést, és hála Istennek többen csatlakoztak is most a csapathoz. Erre buzdítanak én is mindenkit a nagycsoportostól az érettségizőig.

A próbák teljesen nyitottak a szülők számára is, hiszen így másként viszonyulnak nekik is a munkához, hogy látják, mit csinál a gyermekük, és mi minden van amögött, amit ők kész termékként látnak. Így talán minden felnőtt jobban tudja bátorítani is gyermekét, jobban tud örülni is a végeredménynek. Az első próbán én is ott voltam, most pillantsunk bele, mi is zajlott rajta...

Tamás bácsi megpengette a gitárját és aki a leggyorsabban mondott egy oldalszámot a kis énekes füzetből, ő volt a kiváltságos: azt a dalt énekelte mindenki. Majd két csapatban, „levegővétel verseny” vette kezdetét. Mindkét csapatból az első emberek elkezdtek egy hangot hangoztatni, amit addig kellett tartaniuk, amíg bírták, majd egy kis megbökéssel jelezték a mellettük ülőknek, hogy elfogyott a szufla, most már ők következnek. Az a csapat nyert, ahova később ért oda a „hang”, nekik na-

gyobb a tüdejük.

Legközelebb a virágvasárnap alkalmán fog szolgálni a csapat április 5-én. Addig is a felkészülés mellett az önfelédtt együttléte, örömmelélése lesz inkább a fő szerep.

Ezután még egy kis ének kérés, új ének tanulás következett, majd egy ritmus-érzékre épülő játékkal zártuk az alkalmat. Mindenkinek csak ajánlani tudom, hogy csapja a hóna alá a – most már - A/4-es mappát, és jöjjön közénk, hogy minél több ember arcán ragyogjon át a Fénysugár! Ennek a kis csapatnak „lelke van”. Mert

a végére. Ezután egy órát kelesztjük meleg helyen, konyharuhával letakarva. A kelesztés után a tésztát két részre osztjuk, először az egyik felét kb. 1 cm vastagságúra nyújtjuk. kb. 5 cm átmérőjű pohárral korongokat szaggatunk belőle, melyek közepét az egyik oldalról benyomjuk. Amikor az első adagot kiszaggattuk, olajat forrósítunk. Ezalatt a nyers tészta még kel, ez jót tesz neki. Ügyeljünk arra, hogy kellő mennyiségű olajat használjunk. Az igazi fánk akkor készül, amikor az első felével az olajba tett fánk a sütés során magától meg tud fordulni. A fánkokat az olajban pirosra sütjük, ennél a sütésnél fedőt is használunk. A szépen megsütött farsangi fánk szép piros, körben fehér szalaggal, bel-seje puha és habkényű. A sütés után porcukorral megszózzuk, baracklekvárral kínáljuk. Jó étvágyat!

Petrovszkiné Utry Anna Teodóra -
Dad

BANÁN ÉS BÁBOLNÁN TÖRTÉNT

2019 decemberében Bana és Bábolna településeken is beköszöntött az adventi időszak. Istentiszteleteinken elcsendesedtünk, és a rendszeres vasárnapi istentiszteleteken vendég szolgáltatók műsorával idéztük meg a várva várt hangulatot.

Első ilyen alkalmunkra a bábolnai templomunkban került sor advent második vasárnapján, amikor is a Banai Női Kar műsorát hallhattuk. Az elmúlt időszakban női énekkarként működnek, és a környező községek rendezvényein többször jelennek meg fellépőként. Egyházmegyénk kórustalálkozóin is rendszeres szereplők. Működésük során nem csak a közös élményekkel gyarapodtak, hanem szakmai elismerést is szereztek. A kórust Tóth Ferenc karnagy úr vezeti az alapítás óta. Műsorukon karácsonyi énekek hangzottak el, melyeket a jelenlévő gyülekezet különös áhítattal hallgatott. Még e nap délutánján pedig a római katolikus templom előtt gyűltünk össze, ahol más felekezetű testvéreinkkel együtt gyűjtöttük meg a következő gyertyát az utcai ko-

tanulmányai előrehaladása miatt évről évre kicserélődnek, mégis minden évben sikerül összeállítani a szükséges műsort a hozzávaló szereplőkkel. Az általuk előadott darab címe: S csavargók éjszakája.

A történet kezdetén angyalok énekelnek és hirdetik a Messiás érkezését. A következő képen egy csavargó és egy koldus találkozik Betlehemben, nem sokkal Jézus születése előtt. Beszélgetésbe elegyednek egymással, megosztják néhány falat ennivalójukat, majd, amikor meglátják, hogy a szent család feléjük közeledik, elbújnak szálláshelyükön, az istállóban. Jézus megszületik, a bujdosók is előkerülnek. A történetből megtanulhatjuk, hogy a legszegényebb ember is adhat ajándékot Jézusnak. De fontos az angyali üzenet is, melyet tréfásan így fogalmaz meg a darab: „Ilyen többet úgyse lesz.” Jézus megszületése egyszeri és megismételhetetlen esemény, azonban a benne való öröme minden keresztyén életébe örömet hoz, amikor évről évre visszatérünk a karácsony ünnepléséhez.

az alkalmon két értelemben sem. Egyfelől egyházmegyénkben több olyan gyülekezet is van, ahol korábban már hallhatóak voltak rézfűvósok által kísért énekek – szerény ismereteim szerint Tatán és Naszályon már biztosan hangzott így ének. Ugyanakkor a német területeken mind a mai napig nagy hagyományt ápolnak azzal, hogy a különféle tájegységekre jellemző népzenei rézfűvósok játsszák, így kézenfekvő, hogy a vallásos események kíséretét is ők adják. Magyarországon elsősorban a második világháború előtti időkből találunk olyan gyülekezeteket szép számmal, ahol helyi rézfűvósenekar működik, sokszor a legeldugottabb, legkisebb falvak is rendelkeznek ilyen társulattal.

Ezen az istentiszteleten vendég igehirdetőt is köszönthettünk gyülekezetünkben. Marton Krisztián hatodéves teológushallgató, a rédei gyülekezet gyakornoka járt nálunk, és a Rm. 12, 1 – 3 alapján hirdette Isten ígését. Gyülekezetünk boldogan hallgatta a szolgálatot annak szívhez szóló, ünnepi hangulata és üzenete miatt is. Habár vendégünk nem kifejezetten legatúsként szolgált, mégis emlékeztetett bennünket arra, hogy mennyire fontos az ünnepi követ gyülekezetbe való érkezése. Az évszázados hagyományok mindig kellő örömmel töltötték el a fogadót és a fogadottat is. A legáció, a mendikáció vagy éppen a szupplikáció a kiküldött életében egykor adománygyűjtő lehetőség is volt, mellyel a következő időszak tanulmányait vagy akár a mindennapi élethez szükséges feltételeket alapozta meg. A gyülekezet számára pedig a messziről érkezett ünnepi követ jött el, aki hozta az örömhírt – mint ahogy egykor az angyalok érkeztek a betlehemi éjszakában a pásztorokhoz. Ugyanakkor a gyülekezetek számára, és főleg a kisebbek számára, mindig is örömet jelentett az, hogy a „nagyvárosból”, a „nagy teológiáról” követ érkezik. Ebből is tudták, és erősödtek belőle, hogy a legkisebbeket sem felejt el az anyaszentegyház, és ők is részesei vérkeringésének.

Ezúton is hálánkat fejezzük ki adventi felkészülésünkhöz hozzájáruló testvéreinknek, Isten gazdag áldását kívánjuk mindennapjaikhoz.

Simon Norbert

szorún. Ugyanezt Bábolnán is megtettük; a katolikus templom melletti betlehemesnél néhány gondolat meghallgatása valamint közös éneklés után a központban található körforgalomhoz mentünk, mely ilyenkor egy óriási adventi koszorút formáz. A soron következő gyertyát itt is meggyújtottuk a jelenlévőkkel.

Advent harmadik vasárnapján a Bábolnai Általános Iskola Anonim színjátécsi csoportja volt gyülekezetünk vendége. A csoport hosszú évek óta működik a helyi általános iskolában Veresné Szkocsek Mária tanárnő vezetésével. A gyermekek a csoportban

Ezen a vasárnapon gyülekezetünk vendége volt Lipcsei Gergely, a Pápai Református Gimnázium végzős hallgatója, aki igeolvasással és imádsággal szolgált gyülekezetünkben.

A negyedik vasárnapon pedig az ácsi Ritmus Fűvósenekar néhány tagjából alakult rézfűvós kvartett játszott ünnepi dallamokat templomunkban. Angol dallamok és karácsonyi énekek elhangzása után a jelenlévő gyülekezetrel közösen is elhangzott egy ünnepi ének; a rézfűvósok négyzólamban kísérték az éneket, míg a gyülekezet énekelte.

Nem újkeletű dolog történt ezen

MÉG KARÁCSONYKOR..

Az ünnepre készülésünk a karácsonyfa feldíszítésével fejeződött be, mely mindkét templomunkban többeket megmozgatott. A lelkes csapatok idén is szép karácsonyfát készítették el, mely az ünnep alatt a gyülekezet és a gyermekek örömét egyaránt szolgálta. Karácsonyi ünneplésünk 24-én a gyermekek műsorával kezdődött. A bábolnai templomban az idősebb gyülekezeti tagok elmondása szerint rekordlétszámú gyülekezet gyűlt össze, majdnem százan voltunk. A szereplést 21 gyermek vállalta. Az alkalomhoz illő igehirdetést követően a gyermekek maguk is igehirdetőkké váltak. A műsor gerincét azok a bibliai részek képezték, amelyek Jézus születéséről tudósítanak: ószövetségi próféciaik, evangéliumi részek Máté, Lukács és János tudósításából. A bibliai részek között az odaillo verseket hallgattuk a gyermekek előadásában, valamint közösen, a teljes gyülekezettel együtt énekeltük a karácsonyi énekeket. Külön öröm volt, hogy több gyermek vállalt hangszeres szolgálatot, és voltak már idősebb, visszatérő gyermekeink is a szolgáltatók között.

A banai istentisztelet is hasonló körülmények között zajlott. Templomunkban Szentestén 8 gyermek szolgált. Szolgálatuk gerincét itt is a bibliai történetek alkották. A tavaly már bevált módszert alkalmaztuk most is: a bibliai történetek közül néhányat gyülekezeti tagjainknak osztottuk ki, akik helyükről olvasták fel azokat. Ennek üzenete nyilvánvalóan az, hogy nem szükséges feltétlenül szereplőnek vagy különleges helyzetben lévőnek lennünk ahhoz, hogy a Bibliából olvassunk. Egyszerűen, mindenki számára nyitott lehetőség az örömteli műsorban való részvétel. A történetek között a gyermekek verseltek, hangszeres darabokat adtak elő, valamint a teljes gyülekezet megénekelésével adtak szívhez szóló műsort. Külön öröm volt egyik régi gyülekezeti tagunk erre az alkalomra való visszatérése, akitől egy énekszámot is hallhattunk. Továbbá dicséret illeti a jelenlévő férfiakat, akik nagyon szépen és határozottan énekeltek karácsonyi énekeinket.

Karácsony első napján a rendes istentisztelet során úrvacsorai közösségbe vártuk testvéreinket. Mindkét templomunkban szép számmal megje-

lent gyülekezetünk. Karácsony másodnapján az ünnepet búcsúztattuk, Bábolnán pedig egy meglepetést is kaptunk. Török Sándor vezetésével egy helyi regőcsoport érkezett istentiszteletünk végére, akik áldás kértek és jókívánságokat mondtak a mi házunk egész népére.

Néhány nappal később a 2019-es esztendő búcsúztattuk el. Istentiszteletünk után egy koccintás erejéig Hadnagy Zoltánné presbiterünk és családja látott minket vendégül. Másnap pedig a 2020-as évhez kértük Isten áldását.

ISTEN ÍGÉRETEI

Galaták 3,15-18

Amit egyszer Isten megígér, az 430 év múlva is áll, sőt még azon túl is, az idők végezetéig. Nem elég tudnod, hogy éppen hol állsz, vagy, hogy hová tartasz. Ahhoz, hogy hűségesen és kitartóan tudj előre haladni a céld felé, szükséged van egy ígéretre az Úrtól! A Bibliában Istennek több mint 7000 ígérete szól, neked is – siker, bizonyosság, egészség, jólét, erő, bölcsesség, ígéretei, sőt sok más ígéret is. Miért ígéri meg ezeket Isten? Mert azt szeretné, hogy megtanulj bízni Benne. Amikor célt tűzöl ki magad elé, ne a problémákkal legyél elfoglalva, hanem összpontosíts az ígéretekre. Keress egy ígéretet Isten Igéjéből, ami a célon tartja a szemedet. Így tett Ábrahám is. Amikor vándorlása során megfáradt, Isten emlékezteti a Tőle kapott ígéretekre, amelyek aztán erőt adtak neki. Hinni azt jelenti, komolyan venni, magadra nézve érvényesíteni, érvényesnek tekinteni az ígéretben adottakat! Azért, hogy Ábrahám áldása Jézus Krisztusban a pogányoké legyen, és hogy a Lélek ígéretét hit által megkapjuk. Fogd szaván az Isten! Uram Te megígérted, itt és itt van megírva, Te mondtad! Mert az ígéreteket hit által kapjuk meg!

- Társra várva: 1Móz 2,18: „*És monda az Úr Isten: Nem jó az embernek egyedül lenni; szerezek neki segítőtársat, hozzá illőt.*”

- Bajok esetén: Zsolt 34,20-21: „*Sok baja van az igaznak, de valamennyiből kimentti az Úr. Megőrzi minden csontját, egy sem töretik meg azokból.*”

- Egészségügyi problémák: 1Pt 2,24: „*Bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy miután meghaltunk a bűnöknek, az igazságnak éljünk: az ő sebei által gyógyultatok meg!*”

- Az élet gondjai: 1Pt 5,7: „*Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok. Feltételhez kötött ígéret!*”

- Anyagi szükséglet: Zsolt 103,5: „*Betölti javaival életedet, megújul ifjúságod, mint a sasé.*”

- Álmatlanság, alvászavar esetén: Zsolt 3,6: „*Én lefekszem és elalszom; felébredtek, mert az Úr támogat engem.*”

Tanuld meg Isten ígéreteit érvényesíteni az életedbe, mert Ő ezek alapján cselekszik!

Kovács Tamás